

Sygn. akt *XVII AmA 1/12*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Dariusz Dąbrowski</i>
Protokolant:	stażysta Grzegorz Szpak

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa(...) *i Spółki Akcyjnej w K.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów*

o nadużywanie pozycji dominującej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 14 listopada 2011 roku Nr (...)

orzeka:

I. oddala odwołanie,

II. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej w K. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego

SSO Dariusz Dąbrowski

Sygn. akt *XVII AmA 1/12*

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzją nr (...) z dnia 14 listopada 2011 roku po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego w pkt. I na podstawie art. 105 § 1 kpa w związku z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów umorzył postępowanie antymonopolowe wszczęte w związku z podejrzeniem nadużywania przez (...) S.A. z siedzibą w K. pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej K. oraz w pkt. II decyzji na podstawie art. 10 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów uznał za ograniczającą konkurencję działania (...) S.A. z siedzibą w K. polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej K. polegające na narzuceniu przyszłym odbiorcom uciążliwych i przynoszących (...) S.A. nieuzasadnione korzyści warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, w świetle których są oni zobowiązani do wykonywania na własny koszt części robót nie stanowiących – co do zakresu – prac związanych z budową przyłącza, o którym mowa w art. 2 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, tj.

budowy na własny koszt części sieci wodociągowej i kanalizacyjnej od studzienki lub granicy nieruchomości do miejsca wykonania włączenia, co stanowi naruszenie art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i nakazał zaniechania stosowania wyżej wymienionej praktyki. W punkcie III decyzji na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nałożył na (...) S.A. z siedzibą w K. karę pieniężną płatną do budżetu Państwa w wysokości 915.745 zł (słownie: dziewięćset pięćdziesiąt siedemset czterdzieści pięć złotych) za naruszenie art. 9 ust. 1 i art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, o którym mowa w pkt. II decyzji oraz na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciążył (...) S.A. z siedzibą w K. kosztami postępowania i zobowiązał do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 35 zł (słownie: trzydzieści pięć złotych).

Uzasadniając decyzję Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w K. (zwany dalej „Prezesem Urzędu”) wskazał, że postępowanie antymonopolowe zostało wszczęte z urzędu na skutek analizy zebranych dokumentów i informacji przez organ antymonopolowy w postępowaniu wyjaśniającym wszczętego na skutek ukazania się w dniu 10 lutego 2010 roku artykułu w (...) dodatku lokalnym dotyczącego zasad odpłatnego podłączenia do sieci mieszkańców osiedla (...). Prezes organu ustalił, że na terenie Gminy Miejskiej K. działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków prowadzi przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne (...) S.A. z siedzibą w K. wpisane do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...) (zwane dalej „(...”). Zgodnie z taryfą obowiązującą w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku na terenie Gminy Miejskiej K. pobierana jest stawka opłaty abonamentowej, w identycznej dla wszystkich mieszkańców wysokości 2,92 zł za miesiąc, która dotyczy odbiorców wody i zawiera koszty związane z odczytem wodomierzy i rozliczeniem odbiorców. Na terenie działania (...) 98,95% odbiorców rozliczanych jest w oparciu o wskazania wodomierzy przy czym część mieszkańców Gminy Miejskiej K. nie będąc połączona do sieci kanalizacyjnej jest obciążona identyczną opłatą abonamentową jak odbiorcy usługi zbiorowego odprowadzania ścieków. (...) na podstawie art. 30 Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej K. – uchwalonego Uchwałą nr (...) Rady Miasta K. z dnia 8 lutego 2006 roku wydaje warunki przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, które to warunki określają między innymi miejsce i sposób włączenia, parametry techniczne przyłącza, ciśnienia i ilości wody wymaganej dla zaopatrzenia nieruchomości, dane szczegółowe dotyczące wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego, terminu ważności warunków. Zgodnie z warunkami wydawanymi przez (...) przysły odbiorca usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę zobowiązany jest wybudować na własny koszt odcinek przewodu również poza granicą swojej nieruchomości gruntowej, tj. odcinek od instalacji wewnętrznej w budynku do miejsca włączenia do sieci wodociągowej. Przychód osiągnięty przez (...) zgodnie z CIT- 8 wyniósł (...) złotych.

Prezes Urzędu stwierdził, że przedmiotowa sprawa ma charakter antymonopolowy, gdyż w jej okolicznościach doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ogranicza zastosowanie przepisów owej ustawy wyłącznie do podejmowanych w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w ustawie, jest zatem, aby działania przedsiębiorców, którym zarzucono naruszenie przepisów stanowiły potencjalne zagrożenie interesu publicznego, nie zaś jednostki lub grupy. Prezes Urzędu wskazał, iż przedmiotowe postępowanie zostało podjęte w interesie publicznym, a kwestionowane zasady prowadzenia przez (...) działalności zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków stosowane były w sposób powszechny. Tym samym praktyki te wymierzone były w każdego aktualnego i przyszłego odbiorcę zainteresowanego korzystaniem z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, wobec czego naruszenie dotyczyło interesu publicznoprawnego.

Poprzez treść art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zgodnie z którym za przedsiębiorcę uważa przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej należy uznać, iż (...) S.A. z siedzibą w K. posiada przymiot przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i może być stroną w postępowaniu antymonopolowego.

W dalszej części decyzji Prezes Urzędu wskazał, iż stosownie do definicji zawartej w art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów rynkiem właściwym jest rynek towarów, które to ze względu na ich przeznaczenie cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwość, istnienie barier dostępu do rynku, preferencji konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Rynek w ujęciu produktywnym odnosi się do wszystkich towarów jednego rodzaju, który poprzez szczególne właściwości, w szczególności zaś przeznaczenie, użytkowość i cenę odróżniają się od innych towarów w taki sposób, że nie istnieje możliwość dowolnej ich zmiany. Rynek ten tworzą towary, które z punktu widzenia nabywcy charakteryzują się subiektywnością. Prezes Urzędu ustalił, że w przedmiotowej sprawie rynkiem właściwym w ujęciu produktowym jest rynek usług polegających na dostarczaniu wody za pośrednictwem sieci wodociągowej i odprowadzaniu ścieków za pośrednictwem sieci kanalizacyjnej, tym samym rynkiem właściwym w ujęciu produktywnym jest zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Towarem oferowanym przez (...) są usługi dostarczania wody i odprowadzania ścieków za pomocą sieci wodociągowo – kanalizacyjnej, które nie posiadają substytutów. Z uwagi na technologię dostarczania wody poprzez sieć wodociągową i odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacyjną – rynek właściwy w aspekcie geograficznym ograniczony jest do zasięgu sieci wodociągowo – kanalizacyjnej eksplorowanej przez (...), za pomocą której świadczy ono swoje usługi, a zatem obejmuje obszar wyznaczony granicami tej Gminy Miejskiej K..

Zgodnie z art. 4 pkt 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie przedsiębiorcy możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów. Domniemywa się, że przedsiębiorca posiada pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%. Odbiorcy i przyszli odbiorcy wody i dostawcy ścieków z terenu Gminy Miejskiej K. – poza usługami zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków świadczonymi przez (...) – nie mają alternatywnego źródła zaopatrzenia, gdyż na terenie gminy takowe nie występuje. (...) zajmuje zatem pozycję dominującą na rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków obejmującym teren Gminy Miejskiej K., gdyż jest wyłącznym dostawcą usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków na tym obszarze i decyduje na etapie przyłączenia do sieci przyszłych odbiorców o warunkach podłączenia, a następnie o cenach i stawkach opłat, które pobiera.

Prezes Urzędu wskazał, że przepis art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera zakaz nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym, podkreślając przy tym, że stosownie do art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym polegające w szczególności na bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów.

W celu udowodnienia powodowej Spółce posiadania pozycji dominującej na rynku właściwym Prezes Urzędu wykazał, że spełnione zostały kumulatywnie przesłanki narzucania cen i nieuczciwego charakteru narzucanych cen. (...) prowadzi działalność gospodarczą w warunkach odizolowania od potencjalnych konkurentów zarówno barierą kosztów niezbędnych do uruchomienia działalności w danej dziedzinie, jak i ustanowioną wcześniej strukturą organizacyjną i technologiczną, dysponuje potencjałem niezbędnym do narzucania swoim odbiorcom postanowień umów – cen i stawek opłat. W przedmiotowej sprawie potencjalnym odbiorcą pozostaje wybór pomiędzy zawarciem umowy, a jej niezawarciem i pozbawieniem odbiorcy możliwości zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

W ocenie Prezesa Urzędu pomimo braku ustawowych kryteriów ceny nieuczciwej stanowiących istotę praktyki, za taką cenę należy uznać cenę narzucaną przez przedsiębiorcę o pozycji dominującej z racji posiadania siły rynkowej, a ustaloną niezgodnie z zasadami jej ustalania określanymi przez stosowne dla danego rodzaju działalności przepisy prawa. W przedmiotowej sprawie za przepisy obowiązujące należy uznać art. 20 ust. 4 pkt 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu zgodnie, z którym Prezydent miasta sprawdza wniosek o zatwierdzenie taryf czy został opracowany zgodnie z przepisami ustawy i weryfikuje koszty, o których mowa w art. 20 ust. 4 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu pod względem celowości ich ponoszenia. W powyższych okolicznościach Prezes Urzędu uznał za udowodnione, że ceny

i stawki opłat zawarte w taryfie stosowanej na terenie Gminy Miejskiej K. nie tylko mogą być, ale wręcz są jego kontrahentem przez (...) narzucane. W ocenie Prezesa Urzędu narzucana opłata abonamentowa stosowana przez (...) uwzględnia różnice kosztów dotyczących różnych odbiorców i co za tym idzie nie narusza zasady ekwiwalentności świadczeń oraz została oparta na konkretnej kalkulacji kosztów dla danej grupy odbiorców usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

W związku z powyższym zdaniem Prezesa Urzędu w przedmiotowej sprawie nie została spełniona przesłanka nieuczciwego charakteru narzucanych cen przez co postępowanie antymonopolowe stało się bezprzedmiotowe i zgodnie z art. 105 kpa w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zostało umorzono przez Prezesa Urzędu.

Odnosnie zaś pkt. II decyzji Prezesa Urzędu dotyczącego uznania działania (...) za praktykę ograniczającą konkurencję art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, iż nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści.

Prezes Urzędu wykazał, iż (...) prowadzi działalność gospodarczą w warunkach odizolowania od potencjalnych konkurentów zarówno barierą kosztów niezbędnych do uruchomienia działalności w danej dziedzinie, jak i ustanowioną wcześniej strukturą organizacyjną i technologiczną przez co dysponuje potencjałem niezbędnym do narzucania swoim odbiorcom postanowień umów. Mając na względzie to, iż analizowanym przedmiotem działalności (...) w prowadzonym przez Prezesa Urzędu postępowaniu jest dostawa wody i odbiór ścieków, a więc dobra o charakterze powszechnym, niezbędne dla normalnego funkcjonowania każdego gospodarstwa domowego, odbiorcom, którzy mają jedynie wybór pomiędzy przyjęciem warunków technicznych podłączenia i ich nie przyjęciem narzuca się ich treść. W przypadku włączenia do sieci, gdy przyszły odbiorca nie przyjąłby narzuconych warunków zostałby pozbawiony możliwości podłączenia nieruchomości do sieci wodociągowej i kanalizacji, gdyż zgodnie z art. 6 ust.2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest zobowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomość została podłączona do sieci. W związku z powyższym, Prezes Urzędu uznał, iż w przedmiotowej sprawie kwestionowane warunki techniczne przyłączenia określające jakie odcinki przewodów winien wybudować na własny koszt przyszły odbiorca zostały narzucone.

Nadto Prezes Urzędu wskazał, że przyjęcie przez stronę warunku niosącego ze sobą ciężar większy niż zwykle wynika z jej słabszej pozycji rynkowej, a co za tym idzie, słabszej siły przetargowej wobec podmiotu posiadającego pozycję dominującą. Okolicznością świadczącą o uciążliwości warunku jest akceptacja przez stronę warunku dla niej mniej korzystnego, niż to co jest zwyczajowo przyjęte w podobnych umowach przy jednolitych okolicznościach towarzyszących zawarciu umów. Uciążliwym warunkiem w znaczeniu obiektywnym będą w szczególności warunki przewidujące świadczenia o charakterze nie ekwiwalentnym, których w hipotetycznych warunkach (...) nie byłoby wstanie wynegocjować. W przedmiotowym postępowaniu wskazano, iż uciążliwym warunkiem jest zobowiązanie odbiorcy do wykonywania na własny koszt części robót niestanowiących – co do zakresu – prac związanych z budową przyłącza, o którym mowa w art. 2 pkt 5 i 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu tj. fragmentu sieci wodociągowej od granicy nieruchomości gruntowej odbiorcy oraz fragmentu sieci kanalizacyjnej od pierwszej studzienki, licząc od strony budynku do miejsca włączenia do głównej sieci kanalizacyjnej znajdującej się poza granicą nieruchomości gruntowej odbiorcy. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu przedsiębiorstwo wodociągowe-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji. W analizowanej sprawie sieć na terenach gdzie włączali się przyszli odbiorcy istniała, a więc nie zachodzą wątpliwości, co do obowiązków (...) wynikających z art. 15 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w zakresie finansowania budowy urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych – fragmentu sieci wodociągowej od granicy nieruchomości do miejsca

włączenia i fragmentu sieci kanalizacyjnej od studzienki do miejsca włączenia oraz ujęcia jej przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Prezes Urzędu wskazał, iż zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci. Wykonanie odcinka przewodu od pierwszej studzienki kanalizacyjnej licząc od strony budynku do miejsca włączenia do sieci kanalizacyjnej, jak fragment przyłącza, na koszt ubiegającego się o przyłączenie oraz zobowiązanie przyszłego odbiorcy usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę do budowy części przewodu od granicy nieruchomości gruntowej do miejsca włączenia do sieci wodociągowej zdaniem Prezesa Urzędu nie znajdują uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawnych, na potwierdzenie czego wskazał na rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2007 roku o sygnaturze akt. III CZP 79/07. Zgodnie z powyższym Prezes Urzędu stwierdził, że jednorazowe ponoszenie przez przyszłego odbiorcę kosztów budowy z chwilą podłączenia odcinka sieci wodociągowej od granicy nieruchomości do miejsca wykonania włączenia i odcinka sieci kanalizacyjnej od studzienki kanalizacyjnej do miejsca włączenia jest dla przyszłego odbiorcy uciążliwym warunkiem przyłączenia, jako mniej korzystnego niż określone w przepisach.

Na potwierdzenie swojego stanowiska Prezes Urzędu wskazał na wyroki Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 15 stycznia 2009 roku o sygnaturze (...) XVII AmA 76/08 i dnia 29 czerwca 2009 roku o sygnaturze XVII AmA 29/09, stanowisko Ministerstwa Budownictwa Departamentu Polityki Miejskiej i Rewitalizacji z dnia 8 marca 2007 roku znak BR1m-053-22/07/359 oraz stanowisko Zastępcy Dyrektora Departamentu Mieszkalnictwa Ministerstwa Infrastruktury zaprezentowane w czasie prac sejmowej Komisji Infrastruktury w Biuletynie nr 4247/IV.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, że (...) narzuca przyszłym odbiorcom usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków warunki przyłączenia do sieci w postaci wykonania na koszt odbiorcy fragmentu sieci wodociągowej od granicy nieruchomości do miejsca podłączenia oraz fragmentu sieci kanalizacyjnej od pierwszej studzienki licząc od strony budynku do miejsca włączenia, traktowane jako fragmenty przyłączy, jako niezgodnie z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu i naruszające zakaz, o którym mowa w art. 9 ust 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Prezes Urzędu w części dotyczącej pkt III decyzji wskazał, że stosownie do treści art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, może nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 9. Uznane w pkt II przedmiotowej decyzji działanie (...) za praktykę ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów spełnia podstawową przesłankę warunkującą nałożenie koszy pieniężnej. Prezes Urzędu uznał za uzasadnione nałożenie kary pieniężnej w wysokości 915.745 zł (słownie: dziewięćset piętnaści tysięcy siedemset czterdzieści pięć złotych) stanowiącej (...) przychodu będącego podstawą obliczenia kary i (...) kary, jaka mogłaby być w tym przypadku nałożona. Organ antymonopolowy ustalił kwotę wyjściową kary w wysokości 660.710 zł co stanowi (...) przychodu. Ze względu na skutki praktyki (...) w postaci wystąpienia szkody po stronie uczestników rynku podwyższono karę o (...) do kwoty 693.746 zł, następnie podwyższoną o (...) kary ze względu na długotrwałość stosowania praktyki. Zgodnie z ustaleniami organu antymonopolowego (...) dopuściło się już wcześniej dwukrotnie naruszenia zakazu praktyk ograniczających konkurencję co spowodowało podwyższenie kary o (...) do kwoty 915.745 zł. Prezes Urzędu podniósł, iż decyzja o nałożeniu kary pieniężnej jest podkreśleniem naganności działań (...) polegających na nakładaniu na część kontrahentów w tym konsumentów, obciążeń większych niż w przypadku kiedy istniałaby konkurencja na rynku właściwym, co zakłóciło równowagę praw i obowiązków kontrahentów. Nadto podkreślił, że nałożona kara pieniężna pełni funkcję represyjną za naruszone przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz funkcję prewencyjną, gdyż zapobiega stosowaniu w przyszłości sprzecznych z interesem publicznym praktyk ograniczających konkurencję, przy czym za wcześniejsze naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie były nakładane kary pieniężne. Zdaniem Prezesa Urzędu wymierzona

kara jest adekwatna do stopnia zawinienia przez (...), zaś jej wysokość na tyle dotkliwa, że skutecznie zapobiegnie naruszeniom ustawy przez (...) w przyszłości.

W pkt. IV decyzji Prezes Urzędu wskazał, że zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów rozstrzyga on o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie, natomiast zgodnie z art. 77 ww. ustawy, jeżeli w wyniku postępowania stwierdzone zostanie naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia jest zobowiązany ponieść koszty postępowania. Prezes Urzędu wskazał, iż kosztami przedmiotowego postępowania są wydatki związane z wysyłką korespondencji, które wynoszą 35zł (słownie trzydzieści pięć złotych).

Od części dotyczącej pkt. II, III i IV powyższej decyzji odwołanie złożyło (...) S.A. z siedzibą w K. wnosząc o uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, względnie zmiany decyzji w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty oraz zasądzenie na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym ewentualnych kosztów zastępstwa procesowego.

Powódka zarzuciła wydanie decyzji z naruszeniem: art. 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez zastosowanie w sprawie niewłaściwej wykładni przepisów art. 2 pkt 5 i 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków opartej na bezpodstawnym i jednostronnym uznaniu przez pozwanego, że odcinek przyłącza wodociągowego stanowi sieć wodociągową, a odcinek przyłącza kanalizacyjnego stanowi sieć kanalizacyjną; z naruszeniem art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na bezprawnym uznaniu, że jeżeli powódka określa warunki przyłączenia do sieci, to określa je w sposób jednostronny narzucając je swoim kontrahentom; z naruszeniem art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 15 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków poprzez przyjęcie, że powódka jest zobowiązana z mocy ustawy budować sieć wodociągowo-kanalizacyjną do granic nieruchomości gruntowych przyszłych odbiorców, a w przypadku budowy sieci kanalizacyjnej z projektowaną studzienką kanalizacyjną w granicach nieruchomości przyszłego odbiorcy do jego studzienki włącznie; z naruszeniem art. 107 kpa polegającym na nie odniesieniu się przez pozwanego w treści uzasadnienia decyzji, do przypadku odmiennej interpretacji definicji przyłączy, co stanowi rażące naruszenie zasady prowadzenia postępowania, przez organy administracji w sposób budzący zaufanie do władzy publicznej określonej w art. 8 kpa.

W uzasadnieniu odwołania powodowa spółka podniosła, że wydanie przedmiotowej decyzji było oparte na błędnym, zdaniem powódki, uznaniu przez pozwanego, iż przewody wodociągowe od granicy nieruchomości odbiorcy usług do miejsca włączenia do sieci nie stanowią przyłącza wodociągowego, lecz są siecią wodociągową, a przewody kanalizacyjne od granicy nieruchomości odbiorcy usług do miejsca włączenia do sieci lub przewody od studzienki kanalizacyjnej na nieruchomości odbiorcy do miejsca włączenia do sieci nie stanowią przyłącza kanalizacyjnego, lecz są siecią kanalizacyjną. Wychodząc z powyższego założenia pozwany uznał, że powódka narzuca przyszłym odbiorcom budowanie odcinków, które powinny być budowane przez powódkę co wynika z obowiązku nałożonego przez art. 15 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Powódka kwestionuje w całości przejęty przez pozwaną kierunek wykładni definicji przyłącza wodociągowego i kanalizacyjnego jako niezgodny i rażąco naruszający przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Podnosi, iż zarówno w orzecznictwie jak i doktrynie definicja przyłączy nie jest jednolita, podkreślając przy tym, że nawet Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie prezentuje w tej kwestii jednolitego stanowiska.

Powódka podnosi, że w uzasadnieniu wydanej przez Prezesa Urzędu decyzji nie odniesiono się do stanowiska (...), które pokazywało odmienność interpretacji definicji przyłączy przez Prezesa UOKiK. Zdaniem Powódki organ prowadzący postępowanie ze względu na zasadę prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej powinien przeprowadzić wnikliwie postępowanie wyjaśniające dla ustalenia, czy istotnie zarzut taki jest zasadny, to jest, czy w sprawach, na które powołuje się strona rzeczywiście zapadły decyzje o odmiennej treści i czy były to sprawy w których występowała analogiczna sytuacja faktyczna i prawna. Brak

tego elementu w uzasadnieniu zdaniem powodowej spółki daje podstawy do przyjęcia, iż decyzja została wydana z naruszeniem art. 107 kpa.

W ocenie powódki przyłączeniem wodociągowym jest przewód, który może wykraczać poza granicę nieruchomości, jeżeli miejsce włączenia do sieci wodociągowej znajduje się poza jej granicami. Podobnie w przypadku, gdy na nieruchomości odbiorcy usług jest zlokalizowana studzienka, przyłączem kanalizacyjnym będzie odcinek od tej studzienki, do miejsca włączenia do sieci poza granicami nieruchomości. Jedynie w przypadku, gdy na terenie nieruchomości nie ma studzienki kanalizacyjnej, przyłączy kanalizacyjne kończy się na granicy nieruchomości, co w przypadku praktyki pozwanej nie ma znaczenia, gdyż wydawane warunki zawsze określają studzienkę w granicach nieruchomości jako początek przyłącza kanalizacyjnego.

Powódka podkreśla, że nie może określać warunków przyłączenia w inny sposób niż jest określony w Regulaminie, którego treść jako aktu prawa miejscowego nie jest zależna od powódki, przez co przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne są zobowiązane do budowy urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych. Powyższy obowiązek nie ma jednak charakteru nieograniczonego, gdyż jest ograniczony treścią uchwalonego przez gminę wieloletniego planu rozwoju i modernizacji.

Nadto powódka wskazała, że przyjmując wykładnię definicji przyłącza przez nią prezentowaną przyłączem wodociągowym jest przewód, który może wykraczać poza granicę nieruchomości, jeżeli miejsce włączenia do sieci wodociągowej znajduje się poza jej granicami, natomiast przyłączem kanalizacyjnym, gdy na nieruchomości odbiorcy usług jest zlokalizowana studzienka, jest odcinek od studzienki, do miejsca włączenia do sieci również poza granicami nieruchomości lub, gdy na terenie nie ma studzienki kanalizacyjnej, przyłączy kanalizacyjne kończy się na granicy nieruchomości, przez co zarzut narzucania przyszłym odbiorcom uciążliwych i przynoszących powódce nieuzasadnionej korzyści warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej jest nieuzasadniony. Zdaniem powódki określając jednostronne warunki przyłączenia nie narzuca przyszłym odbiorcom budowy odcinków przyłączy, które są siecią, albowiem odcinki te stanowią przyłącza, które na mocy art. 15 ust 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu powinny być budowane przez osoby ubiegające się o przyłączenia. Budowa takich odcinków nie jest ujmowana w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, zatem powódka nie jest zobowiązana do ich budowy na mocy art. 15 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu.

Odpowiadając na wniesione przez Powódkę odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu pozwany wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych. Pozwany odnosząc się do poszczególnych zarzutów podniósł, że problematyka przyłączenia do sieci wodociągowej – kanalizacyjnych oraz kosztów z nim związanych jest uregulowana kompleksowo przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz § 5 pkt 7 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 roku w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Zdaniem pozwanego zgodnie z przepisami nie jest dopuszczalne nakładanie na odbiorców wyrażających zamiar przyłączenia do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej obowiązku pokrycia kosztów budowy lub wykonania na własny koszt sieci lub urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych na odcinku od granic nieruchomości do miejsca przyłączenia do istniejącej sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej.

Pozwany wskazał na orzeczenia, w świetle których bezpodstawne jest nakładanie przez powódkę na odbiorców, wyrażających zamiar przyłączenia się do sieci kanalizacyjnej, obowiązku pokrycia kosztów budowy lub budowy sieci kanalizacyjnej na odcinku od granic nieruchomości do miejsca przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacyjnej. Nadto podniósł, iż wbrew twierdzeniom powódki przepisy w sposób jednoznaczny określają granice własności, a tym samym granicę pomiędzy siecią, a przyłączem.

Nadto pozwany wskazał, że nie odniesienie się w uzasadnieniu decyzji wprost do argumentacji powódki podnoszonej w postępowaniu antymonopolowym odwołującej się do orzeczenia pozwanego wydanego w odmiennym stanie faktycznym i prawnym, zdaniem pozwanego nie narusza art. 107 kpa. Pozwany podkreśla, że wskazanie w

przedmiotowej decyzji aktualnego orzecznictwa, w tym Sądu Najwyższego, które zawiera odmienne poglądy w kwestii przyłącza niż powołana decyzja pozwanego jest wystarczającym. Pozwany podniósł, że po dniu wydania przez niego decyzji powoływanej przez powódkę w sprawie (...) zostały wydane następne decyzje przez pozwanego, w których uznał za praktykę ograniczającą konkurencję nałożenie na odbiorców obowiązku budowy na własny koszt części wodociągowej i kanalizacyjnej od studzienki lub granicy nieruchomości do miejsca wykonania włączenia do sieci, które to są prawomocne.

Pismem procesowym z dnia 26 marca 2012 roku powódka podtrzymała wniosek o uchylenie zaskarżonej decyzji w pkt. II, III i IV decyzji lub ewentualnie zmianę decyzji w pkt II, III i IV poprzez orzeczenie, że powódka nie stosuje praktyki nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej K., polegającej na narzucaniu przyszłym odbiorcom uciążliwych i przynoszących powódce nieuzasadnione korzyści warunków przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej lub ewentualnie o zmianę decyzji w pkt III przez uchylenie nałożonej kary pieniężnej albo jej znaczące obniżenie. Powódka podtrzymała wszystkie zarzuty i ich uzasadnienie przedstawione w odwołaniu powódki od decyzji Prezesa Urzędu.

Odnosząc się do odpowiedzi pozwanego na odwołanie od decyzji powódka wskazała, iż dla ustalenia stosowania praktyk ograniczających konkurencję fundamentalne znaczenie ma prawidłowe zdefiniowanie w sprawie rynku właściwego. Wskazany przez pozwanego rynek właściwy w sprawie jako lokalny rynek zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej K. zdaniem powódki jest nieprawidłowe i winien zostać określony jako lokalny rynek zarządzania siecią wodociągową i kanalizacyjną na terenie Gminy Miejskiej K., tak jak pozwany ustalił w decyzji z dnia 31 maja 2011 roku nr (...). Zdaniem powódki nie został spełniony wstępny warunek stwierdzenia nadużycia pozycji dominującej, jakim jest prawidłowe wyznaczenie rynku właściwego, na którym ujawniają się lub mogą ujawniać się antykonkurencyjne zachowania przedsiębiorcy.

Nadto odnosząc się do twierdzeń pozwanego dotyczących istoty zarzucanej praktyki, przedstawionych w odpowiedzi na odwołanie, odnoszących się do definicji przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych powódka podnosi, iż wbrew twierdzeniom Prezesa Urzędu definicja przyłączy kanalizacyjnych i wodociągowych nie jest interpretowana jednoznacznie i budzi wiele wątpliwości. W ocenie powódki sposób interpretacji przyłącza i sieci zastosowany przez pozwanego nie znajduje racji bytu i podtrzymuje przedstawioną w odwołaniu interpretację, iż przyłącze nie kończy się na granicy nieruchomości, zaś za tą granicą przekształca się w sieć odpowiednio kanalizacyjną lub wodociągową.

Powódka podniosła, iż obciążanie przez nią usługobiorcy obowiązkiem wykonania na własny koszt robót związanych z wybudowaniem przyłącza, w części wykraczającej poza ramy nieruchomości będącej w jego władaniu, jest zgodne z art. 15 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu w wodę i nie stanowi naruszenia prawa konkurencji. Zdaniem (...) nie można się zgodzić z Prezesem Urzędu, iż sfinansowanie przez usługobiorców kosztów budowy przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych stanowi praktykę ograniczającą konkurencję, polegającą na nadużywaniu pozycji dominującej przez narzucanie usługobiorcom uciążliwych i przynoszących powódce nieuzasadnionych korzyści, gdyż przesłanki te nie zaistniały w przedmiotowej sprawie.

Powódka odnosząc się do wysokości nałożonej kary pieniężnej wskazała, iż zgodnie z literaturą nakładanie kary pieniężnej przez organ antymonopolowy jest w niektórych przypadkach bezcelowe. Zdaniem powódki uzasadnionym jest odstąpienie od wymierzenia kary ze względu na okoliczność, iż ustalenie stosowania przez powódkę praktyki ograniczającej konkurencję uzależnione jest od dokonania interpretacji pojęcia przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych, a sama definicja jest niejednoznaczna. Powódka wskazała na postępowania dotyczących kar nakładanych na przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne gdzie Prezes Urzędu odstępował od nałożenia kar. Nadto powódka podniosła, iż ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu nie uwzględnił okoliczności łagodzących, do których zaliczyć należy uzasadnione wątpliwości przedsiębiorcy co do tego, czy jego działanie miało charakter naruszenia oraz lokalny zakres stosowanych praktyk.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Stan faktyczny ustalony przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dzień wydania decyzji to jest 14 listopada 2011 roku należy uznać za prawidłowy i bezsporny. Powódka nie zaprzeczyła ustaleniom poczynionym przez Prezesa Urzędu, poza ustaleniami związanymi z określeniem rynku właściwego, co do pozostałej części dokonując jedynie innej interpretacji ustalonego stanu faktycznego.

Na terenie Gminy Miejskiej K. działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków prowadzi przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne (...) S.A. z siedzibą w K.. Na podstawie art. 30 Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej K. – uchwalonego Uchwałą nr(...)Rady Miasta K. z dnia 8 lutego 2006 roku – (...) wydaje warunki przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, które to warunki określają między innymi miejsce i sposób włączenia, parametry techniczne przyłącza, ciśnienie i ilość wody wymaganej dla zaopatrzenia nieruchomości, dane szczegółowe dotyczące wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego oraz termin ważności warunków.

Odwołanie co do punktu II decyzji Prezesa Urzędu nr (...) z dnia 14 listopada 2011 roku nie jest zasadne. Zdaniem Sądu Prezes Urzędu prawidłowo stwierdził, że (...) S.A. naruszyło zakaz wynikający z treści art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prezes Urzędu prawidłowo ustalił tak rynek właściwy, jak i pozycję dominującą na tym rynku zajmowaną przez powódkę.

Odnosnie zarzutu nie prawidłowego wyznaczenia rynku właściwego powódka podniosła, iż nie został spełniony wstępny warunek stwierdzenia nadużywania pozycji dominującej, jakim jest prawidłowe wyznaczenie rynku właściwego, na którym ujawniają się lub mogą ujawniać antykonkurencyjne zachowania przedsiębiorcy. Stosownie do art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów rynek właściwy rozumie się jako rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Wskazane przez powódkę określenie rynku właściwego jako lokalnego rynku zarządzania siecią wodociągową i kanalizacyjną na terenie Gminy Miejskiej K. jako prawidłowego dla przedmiotowej sprawy, gdyż takiej użył Prezes Urzędu przy wydaniu decyzji nr (...) z dnia 31 maja 2011 roku oraz decyzji nr (...) z dnia 19 sierpnia 2011 roku Sąd nie może uznać za właściwe.

Sąd uznał za prawidłowe ustalenia Prezesa Urzędu, zgodnie z którymi rynek w ujęciu produktywnym odnosi się do wszystkich towarów jednego rodzaju, który poprzez szczególne właściwości, w szczególności zaś przeznaczenie, użyteczność i cenę odróżniają się od innych towarów w taki sposób, że nie istnieje możliwość dowolnej ich zmiany. Rynek ten tworzą towary, które z punktu widzenia nabywcy charakteryzują się subiektywnością. Zgodnie z art. 4 ust. 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez towar rozumie się rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane. Jako towar oferowany przez powódkę należy uznać usługi dostarczania wody i odprowadzania ścieków za pomocą sieci wodociągowo – kanalizacyjnej, które nie posiadają substytutów. Prezes Urzędu ustalił, że w przedmiotowej sprawie rynkiem właściwym w ujęciu produktowym jest rynek usług polegających na dostarczaniu wody za pośrednictwem sieci wodociągowej i odprowadzaniu ścieków za pośrednictwem sieci kanalizacyjnej, tym samym rynkiem właściwym w ujęciu produktywnym jest zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, natomiast rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym jest sieć wodociągowo – kanalizacyjna eksplorowana przez (...) S.A., na obszarze wyznaczonym granicami Gminy Miejskiej K.. W związku z powyższym Sąd stwierdził, że rynek właściwy został przez organ antymonopolowy ustalony prawidłowo, a tym samym wstępny warunek stwierdzenia nadużycia pozycji dominującej wbrew twierdzeniom powódki został spełniony.

Niezasadny w ocenie Sądu jest zarzut powódki naruszenia prawa materialnego art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez uzależnienie przyłączenia nieruchomości mieszkańców gminy do należącej do niej sieci wodociągowo – kanalizacyjnej od wybudowania sieci lub urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych na odcinku od granic nieruchomości do miejsca przyłączenia do istniejącej sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej lub uiszczenia jednorazowych opłat na poczet pokrycia kosztów budowy sieci lub urządzeń wodociągowych lub

kanalizacyjnych na odcinku od granic nieruchomości do miejsca przyłączenia do istniejącej sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej nie przewidzianych przepisami prawa.

Zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków regulują przepisy ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 roku, Nr 123, poz. 858 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Budownictwa z 28 czerwca 2006 roku w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127, poz. 886). Art. 15 w ust. 1 wskazanej ustawy mówi, że przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji, o którym mowa w art. 21 ust. 1. Ustęp 2 stanowi, że realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci. Art. 15 ust. 3 stanowi, że koszty nabycia, zainstalowania i utrzymania wodomierza głównego ponosi przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, a urządzenia pomiarowe - odbiorca usług, natomiast ust 4: przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19, oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług. Uchwalony przez radę miast Regulamin stanowi akt prawa miejscowego, który zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków winien określać prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym w szczególności warunki przyłączenia do sieci, techniczne warunki określające możliwość dostępu do usług wodociągowo – kanalizacyjnych oraz sposób dokonywania odbioru przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne wykonanego przyłącza.

Analiza powyższych przepisów prowadzi do stwierdzenia, że nie nakładają one na właścicieli nieruchomości obowiązku partycypacji finansowej w realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie urządzeń kanalizacyjnych, ani też ponoszenia opłat za przyłączenie do sieci wodociągowej lub opłat za przyłączenie do sieci kanalizacyjnej. Nadmienić przy tym należy, iż nałożenie obowiązku wybudowania na koszt przyszłego odbiorcy sieci lub urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych na odcinku od granic nieruchomości do miejsca przyłączenia do istniejącej sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej jako alternatywa dla uiszczenia jednorazowej opłaty należy traktować jako partycypację finansową w realizacji powyższego przedsięwzięcia.

Także wskazane wyżej rozporządzenie określające taryfy nie wprowadza w §5 opłat z tytułu uczestnictwa w kosztach budowy sieci wodociągowo – kanalizacyjnej, ani przyłączenia do takich już istniejących sieci. Stanowi ono, że taryfy, w zależności od ich rodzaju i struktury, dla poszczególnych taryfowych grup odbiorców zawierają:

- 1) cenę za m³ dostarczonej wody, w rozliczeniach dokonywanych na podstawie odczytu wskazań wodomierza lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody;
- 2) stawkę opłaty abonamentowej na odbiorcę w:
 - a) rozliczeniach w oparciu o wskazania wodomierza głównego lub wskazania wodomierza mierzącego ilość wody bezpowrotnie zużytej,
 - b) rozliczeniach z osobą korzystającą z lokalu w budynku wielolokalowym,
 - c) rozliczeniach na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody;
- 3) cenę za m³ odprowadzonych ścieków w rozliczeniach z odbiorcami za ilość odprowadzonych ścieków, ustaloną na podstawie wskazań urządzenia pomiarowego lub zużycia wody określonego zgodnie ze wskazaniami wodomierza lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody;

4) cenę za jednostkę miary powierzchni zanieczyszczonej o trwałej nawierzchni, z której odprowadzane są ścieki opadowe i roztopowe kanalizacją deszczową, uwzględniającą rodzaj i sposób zagospodarowania powierzchni;

5) stawkę opłaty abonamentowej na odbiorcę:

a) w rozliczeniach za ilość odprowadzonych ścieków ustaloną na podstawie zużycia wody określonego zgodnie ze wskazaniami wodomierza głównego lub na podstawie przepisów dotyczących przeciętnych norm zużycia wody,

b) w rozliczeniach za ilość odprowadzonych ścieków ustaloną zgodnie ze wskazaniami urządzenia pomiarowego,

c) w rozliczeniach za ścieki opadowe i roztopowe odprowadzane kanalizacją deszczową;

6) stawkę opłaty za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych, w zależności od wykorzystania przepustowości oczyszczalni, stosowanej technologii oczyszczania ścieków komunalnych oraz uzyskiwanego stopnia redukcji ładunku zanieczyszczeń i sposobu stosowania osadów ściekowych; do stawki opłaty dolicza się podatek, o którym mowa w § 2 pkt 9;

7) stawkę opłaty za przyłączenie do urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa, wynikającą z kosztów przeprowadzenia prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług; do stawki opłaty dolicza się podatek, o którym mowa w § 2 pkt 9.

Wskazany w § 5 grupy opłat stanowi katalog zamknięty i nie może być rozszerzany. Punkt 7 §5 odnosi się tylko i wyłącznie do kosztów przeprowadzania prób technicznych przyłącza i nie może być ten zapis odnoszony do przyłączania do sieci w ogóle. Nie można do tego zaliczyć innych dodatkowych robót budowlano – inżynierskich, a tylko i wyłącznie bezpośrednio związane z technicznym odbiorem przyłącza.

Stanowisko powódki dotyczące uznania, że Prezes Urzędu przyjął nieprawidłową interpretację przyłącza wodociągowego i przyłącza kanalizacyjnego, gdyż w ocenie powódki nie stanowią część sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej zdaniem Sądu jest niesłuszne.

Przepisy w sposób jednoznaczny określają granicę pomiędzy siecią, a przyłączem. Zgodnie z art. 2 pkt 5 i 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków przyłączem kanalizacyjnym jest odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej, natomiast przyłączem wodociągowym jest odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym.

Uznać zatem należy, że przyłącze kanalizacyjne w przypadku braku na terenie nieruchomości studzienki kanalizacyjnej to odcinek od instalacji wewnętrznej w budynku do granicy nieruchomości gruntowej odbiorcy, natomiast w przypadku gdy na nieruchomości znajduje się studzienka kanalizacyjna jest nim odcinek od instalacji wewnętrznej w budynku do miejsca za pierwszą studzienką kanalizacyjną licząc od strony budynku, odnośnie zaś przyłącza wodociągowego granicą przyłącza jest zawór za wodomierzem głównym.

Nadto należy podkreślić, iż zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 30 października 2009 roku o sygnaturze akt VI ACa 461/09 stwierdzone zostało iż odbiorca usług wykonując odcinek sieci od granicy nieruchomości przyłączanej do miejsca włączenia i samo włączenie „inwestuje” w cudzą własność, ten fragment sieci jest bowiem przedmiotem własności przedsiębiorstwa, które to przedsiębiorstwo tym samym uzyskiwało nieuzasadnioną korzyść będącą wynikiem narzuconych odbiorcy usług uciążliwych warunków umowy.

Mając powyższe na uwadze uznanie powódki, że przyszły odbiorca winien wykonywać na własny koszt odcinek przewodu od pierwszej studzienki kanalizacyjnej licząc od strony budynku do miejsca włączenia do sieci kanalizacyjnej, jako fragment przyłącza nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawnych, w związku z czym należy jednoznacznie stwierdzić, że powódka nakłada na swoich kontrahentów, w tym konsumentów, opłaty,

których prawa nakładać nie miała, gdyż nie miały podstawy w obowiązujących przepisach. Tym samym powódka wykorzystując pozycję dominującą na ustalonym rynku, uzależniała przyłączenie do istniejącej sieci lub budowę nowej sieci, od wniesienia opłat, nie przewidzianych przepisami prawa.

Odwołanie co do punktu III decyzji Prezesa Urzędu nr (...) z dnia 14 listopada 2011 roku również nie można uznać za zasadne. W niniejszej sprawie podstawę do wymierzenia kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów stanowił art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez naruszenie zakazu określonego w art. 9 ust. 1 i ust. 2 wyżej wymienionej ustawy. Prezes Urzędu uprawniony był do nałożenia na powódkę kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Kara przewidziana w art. 106 ust.1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ma charakter fakultatywny. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że już rozważając przesłanki samego jej nałożenia należy kierować się zasadami równości i proporcjonalności, a także kryteriami określonymi w art.111 ustawy, jako pozwalającymi nie tylko ocenić stopień miarkowania kary, ale także samą zasadność jej nałożenia.

Zgodnie z art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej należy uwzględnić:

- okres, w którym stosowano praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumenta,
- stopień naruszenia, okoliczności naruszenia a także uprzednie naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Sądu nałożenie na powoda kary pieniężnej w przedmiotowej sprawie było słuszne co do zasady. Zarówno okoliczności naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, stopień naruszenia jak i długi okres naruszenia, wskazują na konieczność działania represyjnego i prewencyjnego kary przewidzianej w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Oceniając zasadność wymiaru nałożonej na powoda kary Sąd brał pod uwagę długotrwałość stosowania przez powódkę praktyki, co bez wątpienia należy uwzględnić jako przesłankę zaostrzenia kary. Kolejną przesłanką są ustalenia Prezesa Urzędu, zgodnie z którymi powodowa spółka dopuściła się przed wszczęciem przedmiotowego postępowania już dwukrotnie naruszenia zakazu praktyk ograniczających konkurencję, za które to na (...) nie zostały nałożone kary pieniężne.

Sąd w pełni podziela szeroką argumentację Prezesa Urzędu zamieszczoną w uzasadnieniu decyzji, co do sposobu wyliczenia wysokości tej kary, oraz przyjęcia wszelkich okoliczności łagodzących i obciążających. Zdaniem Sądu wymierzona kara, stanowiąca jedynie (...) przychodu powodowej spółki w roku 2010 jest sprawiedliwa, odpowiednia do winy i szkodliwości praktyki powódki, w szczególności umyślności i długotrwałości działania powódki. Spełnia także swoją rolę prewencyjną ogólną, w szczególności ze względu na fakt, iż powódka dopuściła się wcześniej dwukrotnego naruszenia zakazu stosowania praktyk ograniczających konkurencję, za co nie były nakładane kary pieniężne. Kara ta uwzględnia także możliwości finansowe powódki, której zgodnie z załączonym do akt CIT -8 (k. 181-184) dochód wynosił (...)zł. Dlatego też niczym nie uprawniony jest zarzut jej nadmiernej surowości. Wymierzona kara jest adekwatna do stopnia zawinienia przez powódkę, zaś jej wysokość na tyle dotkliwa, że skutecznie zapobiegnie naruszenia zakazu praktyk ograniczających konkurencję w przyszłości.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479[31a] § 1 kpc oddalił odwołanie.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Przyznane stronie koszty stanowią wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 360 zł - ustalone na podstawie § 18 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz koszt opłaty skarbowej za złożenie dokumentu stwierdzającego pełnomocnictwo w kwocie 17 zł.

SSO Dariusz Dąbrowski